

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія конфліктів

Освітня програма Середня освіта (Географія)

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри

Протокол №__від
“_”_____20____р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Географія конфліктів
Освітня програма	Середня освіта (географія)
Спеціалізація (за наявності)	014 Середня освіта
Спеціальність	014.07 Географія
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Метою викладання дисципліни «Прикладна суспільна географія» є: формування у здобувачів освіти таких навиків самостійного суспільно-географічного дослідження географічних об'єктів, процесів і явищ, що можуть бути використані для реалізації дослідницької компоненти навчання школярами основної і старшої школи. Основними цілями навчальної дисципліни «Прикладна суспільна географія» є: – оволодіння базовими методами суспільно-географічного дослідження; – здобуття навичок самостійного суспільно-географічного дослідження; – вміння впровадити у освітній процес дослідницької компоненти.
Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП) С 2. Здатність і готовність аналізувати та моделювати навчальний процес. С 3. Здатність і готовність розробляти моделі та готувати аналітичні звіти про сучасний стан та розвиток географічної освіти рідною та іноземними мовами. С 4. Здатність до ефективного комунікування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційнокомунікаційні технології та відповідні терміни. С 8. Володіння філософськими знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами та методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз природних та соціальних об'єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють її причини. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, міжнародні проекти, програми.

С 13. Здатність описати широке коло географічних об'єктів у процесі викладацької діяльності.

Програмні результати навчання

D 2. Здатність використовувати відповідну термінологію та інтерпретувати факти зрозумілою та чіткою мовою.

D 6. Знання основних принципів і положень теоретичної, фізичної, суспільної та конструктивної географії.

D 7. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів.

D 8. Уміння застосовувати знання та розуміння на операційному рівні теоретичної і прикладної географії та суміжних наук (економіки, соціології, психології тощо), щоб розвинути розуміння міждисциплінарних зв'язків курсів географії, педагогіки та методики викладання.

D 9. Знання основних правил організації польових і камеральних досліджень із школярами, найбільш вживаних методів дослідження розвитку географічної освіти.

D 11. Вміти використовувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою

D 12. Здатність описати основні закономірності та тенденції трансформації географічної освіти у XX – на початку XXI ст. Здатність описати базові характеристики інклюзивного розвитку учнів на рівні окремих класів.

D 17. Здатність самостійно створювати наочні матеріали з використанням ПК.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Географія конфліктів в системі наук.	1. Актуальність геоконфліктологічних досліджень. 2. Соціальна природа конфліктів. 3. Місце геоконфліктології (географії конфліктів, географічна полемології) у системі географічних наук. 4. Методологічні принципи і методи геоконфліктологічних досліджень.	Питання тести

2.	Становлення географії конфліктів як нового напрямку	1. Етапи розвитку політичної географії за В. Колосовим 2. Геополітичні теорії і концепції як передумова становлення геоконфліктології. 3. Внесок військової географії і картографії у вивчення конфліктів. 4. Радянська концепція «проблемного країнознавства». 5. Проблема конфлікту у провідних концепціях західної географії людини. 6. Становлення геоконфліктології в Україні.	Питання тести
3.	Типізація територіально-політичних конфліктів.	1. Методи класифікації і типізації в суспільній географії. 2. Основні загальнонаукові підходи до типології конфліктів. 3. Війна, як насильницька форма конфліктів. 4. Фази конфліктів.	Питання тести
4.	Вразливість регіону до конфліктів.	1. Уявлення про вразливість в географії. 2. Використання концепції «вразливості» у політичній географії. 3. Вразливість регіону як передумова конфлікту.	Питання тести
5.	Чинники Територіально-політичних конфліктів	1. Культурні чинники. 2. Політико-правові чинники. 3. Геополітичний чинник. 4. Політичний чинник. 5. Економічний чинник 6. Геодемографічний та соціальний чинники конфліктів. 7. Географічний і геоекологічний чинники.	Питання тести
6.	Морфологічно - позиційна та історико - географічна вразливість Донбасу і Криму до сепаратизму.	1. Морфологічно - позиційна вразливість Донбасу і Криму. 2. Постколоніальний дискурс в Росії і вразливість пострадянських країн.	Питання

		3. Основні риси історичної вразливості Донбасу і Криму. 4. Порівняльний аналіз історичної вразливості Криму і Донбасу.	
7.	Структурна вразливість Донбасу і Криму до конфліктів.	1. Адміністративно - територіальна структура. 2. Етнічна структура. 3. Релігійна структура. 4. Економічна структура.	Питання тести
8.	Природно - ресурсний і економічний потенціал Донбасу як передумова територіально - політичного конфлікту.	1. Історична географія Донбасу. 2. Витоки донбаського сепаратизму. 3. Просторовий вимір війни на Донбасі. 4. Екологічні наслідки конфлікту на Донбасі.	Питання тести
9.	Динамічна та функціональна вразливість Донбасу і Криму до конфліктів.	1. Динамічна вразливість. 2. Функціональна вразливість.	Питання тести
10.	Територіальна організація зон конфліктів.	1. Точкові конфліктні структури. 2. Лінійні конфліктні структури. 3. Субнаціональні конфліктні структури. 4. Транскордонні територіальні конфліктні структури. 5. Макрорегіональні конфліктні структури.	Питання тести
11.	Географія міждержавних територіально - політичних конфліктів.	1. Міждержавні геополітичні конфлікти з приводу територіальних претензій, розмежування державних територій і акваторій. 2. Міждержавні конфлікти щодо суверенітету над залежними країнами. 3. Міждержавний конфлікт через втручання однієї держави у внутрішні справи іншої. 4. Геополітичні конфлікти, спричинені асиметричними статусними співвідношеннями,	Питання

		лідерськими прагненнями політичного контролю. 5. Геополітичні конфлікти, зумовлені імперськими прагненнями до анексії країн і територій.	
12.	Регіональна географія територіально - політичних конфліктів.	1. Поширення суперечностей в Європі. 2. Поширення суперечностей в Азії. 3. Поширення суперечностей в Африці. 4. Поширення суперечностей в Америці.	Питання
13.	Світова практика розв'язання міжнародних територіально - політичних суперечностей.	1. Міжнародні цесії. 2. Міжнародні концесії. 3. Міжнародний арбітраж. 4. Міжнародна ад'юдикація. 5. Міжнародні суди і трибунали.	Питання
14.	Географія Внутрішньодержав-них територіально - політичних конфліктів.	1. Етнополітичні конфлікти. 2. Сецесія/сепаратизм: просторові закономірності. 3. Територіальний іредентизм.	Питання
15.	Територіально - політичні конфлікти в Світовому океані.	1. Ресурсні конфлікти в Світовому океані. 2. Просторові аспекти мілітаризації Світового океану. 3. Багатосторонній конфлікт у Південно - Китайському морі. 4. Двосторонній конфлікт в Азовському і Чорному морях.	Питання
16.	Міграції як інструмент конфліктів.	1. Феномен кубинських біженців. 2. Кліматичні біженці в Африці. 3. Вплив сирійських біженців на Європу. 4. Біженці рохінджа у Індії.	Питання
17.	Профілактика конфліктів та шляхи їх врегулювання.	1. Поняття «профілактика конфліктів». 2. Практична геополітика і «профілактика конфліктів». 3. Завершення конфліктів і постконфліктна відбудова.	Питання

18.	Розбудова стійкого миру	1. Поняття «стійкий мир». 2. Географія миротворчої активності ООН. 3. Географія миротворчої діяльності регіональних міжнародних організацій. 4. Примус до миру. 5. Гуманітарні інтервенції.	Питання
-----	-------------------------	---	---------

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: форма контролю – екзамен: поточний контроль – 50 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів.
---	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	10
Практична робота	30
Самостійна робота	10
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	10
Разом	100

Кількість балів	Вид навчальної роботи	Поточний контроль																		Екзамен			
		Лекції 1-6	Лекції 7-12	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7	Практичне заняття 8	Практичне заняття 9	Практ. заняття 10	Практ. заняття 11	Практ. заняття 12	Практ. заняття 13	Практ. заняття 14	Практ. заняття 15	Практ. заняття 16		Практ. заняття 17	Практ. заняття 18	Самостійна робота
5				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	10
50																							

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1		1		1			8
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		8						28
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																4		4
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист практичної роботи;
- Презентації
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 1 бал),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 0,5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 2 бали)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Аудиторія, доступ до інтернету	Проектор, настінні карти
Література:	
1. Дністрянський М.С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України: монографія. – Львів, 2021. – 154 с. 2. Конфліктологія: [Підручник для студентів вищих навчальних закладів юрид. спец.] / Л.М.Герасіна, М.І.Панов, Н.П. Осипова та ін.; за ред. професорів Л.М.Герасіної та М.І.Панова. – Харків: Право, 2002. – 256 с. 3. Сливка Р.Р. Просторові трансформації міського середовища Донбасу під впливом воєнного урбіциду / Р.Р. Сливка, І.І. Закутинська, Б.В. Глуханюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія географічні науки. – 2018. – № 8. – С. 119-128. 4. Сливка Р.Р. Вплив змін довкілля на генезу територіально-політичних суперечностей / Р. Сливка. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. – 2019. – Випуск 10. – С. 67-75. — Сливка Р.Р. Розвиток туризму в регіонах заморожених конфліктів: політикогеографічний аспект / Р.Р. Сливка // Сучасні проблеми розвитку туризму в Україні: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 16-17 травня 2019 р.) Львів, 2019. – С. 31–38 (8 ст.). 5. Сливка Р.Р. Функціональна вразливість держави щодо конфліктів: просторовий вимір / Р.Р. Сливка // Міжнародній науково-практичній конференції "Регіон-2019: стратегія оптимального розвитку" (16-18 жовтня 2019 р.). – Харків, 2019. – С. 42-45. 6. Сливка Р.Р. Вплив природних умов і змін довкілля на територіально-політичні конфлікти / Р.Р. Сливка // Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної та екологічної науки: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. присвяченої 25-річчю відкриття спеціальності «Екологія» у Тернопільському національному	

педагогічному університеті ім. В. Гнатюка (7-8 травня 2019 р.) // наук. ред. Л.П. Царик, М.Я. Сивий, А.В. Кузишин, Я.О. Мариняк. – Тернопіль: СМП «Тайп», 2019. – С. 68-72.

7. Сливка Р.Р. Понятійна основа географії територіально-політичних конфліктів. Сучасні напрямки розвитку географії України: Монографія [за заг. редакцією проф. Лозинського Р.М.]. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. С. 226-259.
8. Сливка Р.Р., Закутинська І.І. Історико-географічний вимір міждержавних територіально-політичних суперечностей і конфліктів (2011-2021 рр.). Науковий вісник Чернівецького університету: Географія. 2022. Випуск 839. С. 5 - 21.
9. Сливка Р.Р., Закутинська І.І. Меморіалізація ландшафту як інструмент геополітичного маркування простору. Українсько-словацькі військові підрозділи австро-угорської армії у Великій війні: на шляху до незалежності. За ред. С. Адамовича. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2022. С. 122 - 129.
10. Slyvka R., Zakutynska I. (2020) How do state and military borders divide the urban spaces of Donbas? Cases of Milove/Chertkovo and Zolote. In: Spatial Conflicts and Divisions in Post-socialist Cities / Ed. by V. Mihaylov., Springer International Publishing. London, 2020. DOI: 10.1007/978-3-030-61765-3
11. Slyvka R. Preconditions for Conflicts in Donbass and the Crimea: Similar and Diverse Features, In: Minorities in the borderlands and on the fringes of countries (edited by Marek Sobczykński and Marek Barwiński), Region and Regionalism. Łódź, Opole, 2017. No. 13 vol. 1. P. 187-224. ISBN 978-83-7126-330-9

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-magistr-014-07/навчальний-план_середня-освіта_геогра-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Відвідування занять є обов'язковим
--------------------------	--

	компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного понеділка в 17.00
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 1
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Зарахування 15 балів до поточного контролю. Prometheus Qırım: Крим – це ми https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+QIRIM101+2021_T2/about

Викладач _____